

Studieplan

Fysisk aktivitet, helse og fysisk miljø i barnehagen videreutdanning

(studiet kan også inngå som del av master i pedagogikk, studieretning
førskolepedagogikk)

**Deltid – 30 sp
2013/14**

Navn	Fysisk aktivitet, helse og fysisk miljø i barnehagen
Engelsk navn	Fysisk aktivitet, helse og fysisk miljø i barnehagen Physical activity, health and physical environment in Early Childhood Education and Care (ECEC)
Studiepoeng	30
Heltid / deltid	Deltid
Type studium	Videreutdanning – masternivå. Emnebeskrivelsene gjelder også for masterstudenter tatt opp på Master i pedagogikk, studieretning førskolepedagogikk.
Antall semester	2
Startsemester	Høst 2013
Kostnader	Se dmmh.no
Opptak	Lokalt opptak
Faglig kontaktperson	Ellen Beate Hansen Sandseter 29.11.11.
Godkjent av styret DMMH	Revidert 20.10.11: Vitenskapelig Utvalg ved DMMH Vurdert av ekstern konsulent 11.11.11: Professor Thomas Moser
Sist revidert	Fagansvarlig Ellen Beate Hansen Sandseter 28.05.13

Om studieprogrammet

Formålet med studieprogrammet Fysisk aktivitet, helse og fysisk miljø i barnehagen er å gi studentene en fordypning i kunnskap om nyere forskning og teoretiske perspektiv på fysisk aktivitet, helse og fysisk miljø i barnehagen. Begrep som fysisk aktivitet, helse for barn og barnehagens fysiske miljø vil stå sentralt, og blir drøftet. Studiet er også en fordypning i ulike perspektiv på barnehagen som dannelsesarena.

Studiet kvalifiserer blant annet til arbeid med pedagogisk-administrative oppgaver i oppvekstssektoren på enhets-, kommune- og fylkesnivå, samt deltagelse i forsknings- og utviklingsarbeid.

Undervisningsform vil være en kombinasjon av forelesninger, seminarer, diskusjoner, veiledning og selvstendig arbeid med ulike oppgaver.

Videre utdanning

Det kan søkes om innpassing av denne studieenheten i masterstudiet i førskolepedagogikk, og studiet vil da kvalifisere til forsknings- og utviklingsarbeid innen dette feltet.

For mer informasjon om dette studiet samt søknadsfrister og opptakskrav til masterstudiet se <http://www.ntnu.no/studier/mfped/om>.

Yrkesmuligheter

Studiet er kompetansehevende innenfor fysisk aktivitet, helse og barns fysiske miljø for yrkesgrupper som arbeider med barn.

Målgruppe

Målgruppen for studiet er arbeidstakere som jobber med barn, eksempelvis førskolelærere, lærere, sykepleiere, barnevernspedagoger samt andre faggrupper som jobber med barn.

I tillegg kommer studenter med bachelorgrad i idrettsvitenskap eller bevegelsesvitenskap.

Opptak og rangering

Avlagt bachelorgrad som førskolelærer, allmennlærer, faglærer eller annen faglig relevant utdanning fra høyskole eller universitet.

Rangering gjøres etter rangeringsreglene i § 4 i forskrift om opptak, eksamen og vurdering av praksis ved Dronning Mauds Minnes Høgskole.

For studenter som søker opptak til master i førskolepedagogikk gjelder egne opptaks- og rangeringsregler. For mer informasjon om dette se <http://www.ntnu.no/studier/mfped/opptak>.

Studieprogrammets nivå, varighet og omfang

Studieprogrammet består av 30 studiepoeng og er et deltidsstudium over to semestre.

Utdanningen forutsetter aktiv studentdeltagelse. Studentene må regne med å arbeide intensivt i semesteret med studiene, inkludert forelesninger, selvstudium og utføring av arbeidskrav.

Læringsutbytte

Studenten skal etter studiet ha kunnskap, ferdigheter og kompetanse innenfor faget som gjør at studenten:

- har evne til å analysere forskning på helsefremmende arbeid i barnehagen, og evne til å se sammenheng mellom teoretisk og praktisk-pedagogisk kunnskap
- har inngående kunnskap innenfor fagområdet fysisk aktivitet og helse i barnehagen
- har inngående kunnskap om det fysiske miljøets betydning for barns lek og fysiske aktivitet
- har ferdighet i å legge til rette for variert lek og fysisk aktivitet som bidrar til bedret helse for alle barn i barnehagen
- har grundig innsikt i pedagogisk arbeid i sammenheng med planlegging, utforming og organisering av barnehagens fysiske miljø
- har utviklet respekt for vitenskapelige verdier, slik som åpenhet, presisjon, etterrettelighet, og kan skille mellom forskningsbasert kunnskap og meningsytringer
- har videreutviklet etisk bevissthet og bygger sine handlinger i arbeid med barns fysiske aktivitet og helse på etiske vurderinger
- kan utøve kritisk, etisk og faglig vurdering av barns fysiske miljøer og hvordan disse kan tilrettelegges for å møte alle barns behov, forutsetninger og erfaringer

Innhold

En analytisk og anvendbar tilnærming til teoretisk og empirisk kunnskap står sentralt i dette studiet. Studentene skal kunne koble teori og praksis og således anvende sin kunnskap i praktisk arbeid med barn. Planen bygger på at det skal være en tett sammenheng mellom teori og praksis i undervisningen. Det legges vekt på at teoretisk kunnskap og perspektiver blir konkretisert og utprøvd

i de praktiske delene av undervisningen, samtidig som dette skal være gjenstand for refleksjon og utvikling

Organisering og arbeidsmåter

Studiet er organisert i to emner:

2. semester (vår)	MVFAH6100 Barns lek og fysiske aktivitet i barnehagens ulike bevegelsesmiljøer (15 studiepoeng)
1. semester (høst)	MVFAH6000 Fysisk aktivitet og helse i barnehagen (15 studiepoeng)

Emnebeskrivelser

Emnebeskrivelsene er også gjeldende for studenter som er tatt opp på master i førskolepedagogikk og har valgt studiet som en del av master i pedagogikk, studieretning førskolepedagogikk, som er et samarbeid mellom DMMH og NTNU.

Emnekode	MVFAH6000
Emnenavn	Fysisk aktivitet og helse i barnehagen Fysisk aktivitet og helse i barnehagen Physical activity and health in Early Childhood Education and Care
Faglig nivå	Videreutdanning - master
Omfang	15 sp
Undervisnings-semester	Høst
Undervisnings – og eksamensspråk	Norsk
Forkunnskapskrav	Se opptakskrav
Anbefalte forkunnskaper	
Emneinnhold	<p>I emnet inngår ulike perspektiver på fysisk aktivitet og helse med hovedvekt på helsefremmende arbeid i barnehagen. Sentralt er teorier om fysisk aktivitet, kroppslighet, motorikk, fysisk utvikling og helseatferd.</p> <p>Det legges vekt på å involvere studentene i diskusjon og praktiske oppgaver rundt hvordan barnehagen kan være en viktig samfunnsaktør i helsefremmende arbeid.</p>
Forventet læringsutbytte	<p>Studenten skal etter studiet ha kunnskap, ferdigheter og kompetanse innenfor faget som gjør at studenten:</p> <ul style="list-style-type: none">• har inngående kunnskap om fysisk aktivitet, helse, og viktige helsefremmende faktorer• kan identifisere, analysere og drøfte ulike perspektiver på helsefremmende arbeid i barnehagen• har grundig kjennskap til og evner til å drøfte ulike teorier om fysisk aktivitet, kroppslighet, motorikk, fysisk utvikling og helseatferd• har inngående kunnskap om og forståelse av betydningen av tidlig etablering av positiv helseatferd og hvordan man kan arbeide med dette i barnehagen

		<ul style="list-style-type: none"> kan tilrettelegge helsefremmende arbeid i barnehagen, som en del av barns danning 				
Arbeidsformer og læringsaktiviteter		Undervisningsform vil være en kombinasjon av forelesninger, seminarer, oppgaver, diskusjoner og praktisk undervisning.				
Obligatoriske arbeidskrav		Følgende arbeidskrav må være gjennomført og godkjent før man kan fremstille seg til eksamen: Godkjent muntlig presentasjon av kritisk analyse av tildelt teoretisk/empirisk artikkel.				
Vurderingsordning	Vekting	Omfang/varighet	Hjelpemidler	Karakter-skala	Sensur	Tid
Individuell skriftlig eksamen	100 %	6 t		A-F	Ekstern og intern sensor	Høst
Emneansvarlig		Olav Bjarne Lysklett				
Vektingsreduksjon		FYSAK-01 (15 sp)				
Læremidler/Pensum		<p><u>Bøker:</u></p> <p>Bealieu, N.P. (2008). <i>Physical Activity and Children: New Research</i>. Gazelle Distribution. (269 sider)</p> <p>Tidsskrift for Den norske lægeforening (2002). <i>Fysisk aktivitet og helse [Temannummer]</i>. (93 sider)</p> <p>Øen, G. (red.) (2012). <i>Overvekt hos barn og unge</i>. Bergen: Fagbokforlaget. (300 sider)</p> <p><u>Artikkelsamling/kompendie:</u></p> <p>Biddle, S. J. H., Gorely, T., & Stensel, D. J. (2004). Health-enhancing physical activity and sedentary behaviour in children and adolescents. <i>Journal of Sports Sciences</i>, 22(8), 679-701. (23 sider)</p> <p>Cardon, G. M., & De Bourdeaudhuij, I. M. (2008). Are preschool children active enough? Objectively measured physical activity levels. <i>Research Quarterly for Exercise and Sport</i>, 79(3), 326–332. (7 sider)</p> <p>Christiansen, K. & Hagen, P.C. (2006). Motoriske ferdigheter hos sju- og åtteåringer i 1995 og i 2004. <i>Barn</i>, 3, 83-93 (10 sider)</p> <p>Dvergsnes, K. & Skeie, G. (2009). Utviklingen i kroppsmasseindeks hos fireåringer i Tromsø 1980 – 2005. <i>Tidsskriftet for Den norske legeforening</i>. Nr. 1. (4 sider)</p> <p>Fallang, B. & Øien, I. (2010). Barns utvikling av motoriske ferdigheter. I Ø. Kvillo (Ed.) <i>Barnas barnehage II. Barn i utvikling</i> (pp. 161-173). Oslo: Gyldendal Akademisk. (16 sider)</p> <p>Finn, K., Johannsen, N., & Specker, B. (2002). Factors</p>				

	<p>associated with physical activity in preschool children. <i>The Journal of Pediatrics</i>, 140(1), 81–85. (5 sider)</p> <p>Jackson, D. M., Reilly, J. J., Kelly, L. A., Montgomery, C., Grant, S., & Paton, J. Y. (2003). Objectively measured physical activity in a representative sample of 3- to 4-year-old children. <i>Obesity Research</i>, 11(3), 420–425. (6 Sider)</p> <p>Júliusson, Pétur B. (2009). Vekstkurver for norske barn. <i>Tidsskriftet for Den norske legeforening</i> 4: 281-286. (6 sider)</p> <p>Kelly, L. A., Reilly, J. J., Grant, S., & Paton, J. Y. (2005). Low physical activity levels and high levels of sedentary behaviour are characteristic of rural Irish primary school children. <i>The Irish Medical Journal</i>, 98(5), 138–141 (4 sider)</p> <p>Kohl, H. W., Fulton, J. E., & Caspersen, C. J. (2000). Assessment of Physical Activity among Children and Adolescents: A Review and Synthesis. <i>Preventive Medicine</i>, 31(2), 54-76. (23 sider)</p> <p>Kohl, H.W. & Hobbs, K.E. (1998). Development of Physical Activity Behaviors Among Children and Adolescents. <i>Pediatrics</i>, 101(Supplement 2 March 1), 1998, 549 -554. (6 sider)</p> <p>Kolle, E., Steene-Johannessen, J., Klasson-Heggebø, L., Andersen, L.B. og Anderssen, S.A. (2009). A 5-yr Change in Norwegian 9-yr-Olds` Objectively Assesed Physical Activity Level. <i>Medicine & Science in Sports & Exercise</i>, 1368-1373. /6 sider)</p> <p>Lysklett, O.B. (2011). Idrettsbarnehager – Hva er det for noe? I <i>FoU i Praksis 2010</i>. Løkensgard Hoel. T., Guldal, T.M., Dons, C.F., Sagberg, S., Solhaug, T, og Wæge, K. (Eds.) Tapir akademiske: Trondheim. 299-307 (8 sider)</p> <p>Mjaavatn, P.E. (2013). Hva har barn lyst til å gjøre ute? <i>Barn</i>, nr 1, 2013, 29-44. (14 sider)</p> <p>Moffat, T. (2010). The “Childhood Obesity Epidemic”: Health Crisis or Social Construction? <i>Medical Anthropology Quarterly</i>, 24(1), 1–21 (20 sider)</p> <p>Oellingrath, I.M., Svendsen, M.V. & Brantsæter, A.L. (2010) Eating patterns and overweight in 9- to 10-year-old children in Telemark County, Norway: a cross-sectional study. <i>European Journal of Clinical Nutrition</i>, 64, 1272–1279. (8 sider)</p> <p>Pate, R. R., Pfeiffer, K. A., Trost, S. G., Ziegler, P., & Dowda, M. (2004). Physical activity among children attending preschools. <i>Pediatrics</i>, 114(5), 1258–</p>
--	--

1263. (6 sider)

Raitakari, O. T., Juonala, M., & Viikari, J. S. (2005). Obesity in childhood and vascular changes in adulthood: Insights into the cardiovascular risk in young Finns study. *International Journal of Obesity* (Lond), 29 Suppl 2, S101–104. (4 sider)

Riddoch, C. J., & Boreham, C. A. (1995). The health-related physical activity of children. *Sports medicine* (Auckland, N.Z.), 19(2), 86-102. (17 sider)

Sandseter, E. B. H. (2010). "Når det kile i magen må æ bare flir og hyl!!" Betydningen av barns risikofylte lek. Ø. Kvello (Ed.) *Barnas barnehage II. Barn i utvikling* (pp. 174-190). Oslo: Gyldendal Akademisk. (15 sider)

Stokke, A. (2011). Et blikk på barns vilkår for fysisk aktivitet i barnehager. En komparativ studie, 1981 og 2009, *Barn*, 27-48. (20 sider)

Stokke, A. (2012). Et blikk på barns vilkår for fysisk aktivitet inne inne i barnehager.. En komparativ studie, 1981 og 2009, *Barn*, nr 1, 2012 , 37-54. (18 sider)

Stokke, A. (2013). Hva gjøres for å fremme fysisk aktivitet i barnehager? En komparativ studie, 1981 og 2009, *Barn*, nr 1, 2013, 7-28. (21 sider)

Nedlastbare artikler og publikasjoner:

Andersen, B. et al. (2006). Physical activity and clustered cardiovascular risk in children: a cross-sectional study (The European Youth Heart Study), *The Lancet*, 368(9532), 299 – 304,
[http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(06\)69075-2/fulltext](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(06)69075-2/fulltext) (6 sider)

Bahr, R. (Red.). (2009). *Aktivitetshåndboken: Fysisk aktivitet i forebygging og behandling*. Oslo: Helsedirektoratet. Kap 1-3. (60 sider)

Kap 1:

<http://helsedirektoratet.no/folkehelse/fysisk-aktivitet/aktivitetshandboken/generelle-kapitler/Documents/generelle-effekter-kapittel-1.pdf>

Kap 2:

<http://helsedirektoratet.no/folkehelse/fysisk-aktivitet/aktivitetshandboken/generelle-kapitler/Documents/generelle-anbefalinger-kapittel-2.pdf>

Kap 3:

<http://helsedirektoratet.no/folkehelse/fysisk-aktivitet/aktivitetshandboken/generelle->

[kapitler/Documents/barn-og-unge-kapittel-3.pdf](#)

Bjørgen, K. (2012). Fysisk lek i barnehagens uterom. 5-åringers erfaring med kroppslig fysisk lek i barnehagens uterom, *Nordisk Barnehageforskning*, 5(2), 1–15.

<http://www.nordiskbarnehageforskning.no/> (16 sider)

Boreham, C. & Riddoch, C. (2001). The physical activity, fitness and health of children. *Journal of Sports Sciences*, 19, 915-929.

<http://www.mmu.ac.uk/academic/mispa/docs/Health/06%20Physical%20Activity%20fitness%20and%20health%20of%20children.pdf> (15 sider)

Fjørtoft, I., Pedersen, A.V., Sigmundsson, H. & Vereijken, B. (2005) *Utvikling og utprøving av målemetoder for fysisk form hos barn 4-12 år*. Helsedirektoratet. IS-1256.

http://www.helsedirektoratet.no/vp/multimedia/archive/00004/IS-1256_4136a.pdf (65 sider)

Fitzpatric, C., Pagani, L.S. and Barnett, T. (2012). Early childhood television viewing predicts explosive leg strength and waist circumference by middle childhood. *International Journal of Behavioral nutrition and Physical Activity*, 9:87, (11 sider)

<http://www.ijbnpa.org/content/9/1/87>

Giske, R., Tjensvoll, M. & Dyrstad, S.M. (2010). Fysisk aktivitet i barnehagen. Et casestudium av daglig fysisk aktivitet i en avdeling med 5-åringer, *Nordisk Barnehageforskning*, 3(2), 53–62.

<http://www.nordiskbarnehageforskning.no/> (10 sider)

Helsedirektoratet (2012). *Måltider, fysisk aktivitet og miljørettet helsevern i barnehagen*. Rapport IS-0345. Helsedirektoratet. s 1-32 (32 sider)

Kolle, E. et al. (2012). *Fysisk aktivitet blant 6-, 9- og 15-åringer i Norge. Resultater fra en kartlegging i 2011*. Helsedirektoratet. IS-2002 . Oslo: Helsedirektoratet (110 sider).

<http://www.helsedirektoratet.no/publikasjoner/fysisk-aktivitet-blant-6-9-og-15-aringer-i-norge/Sider/default.aspx>

Mjaavatn, P.E. & Fjørtoft, I. (2008). *Barn og fysisk aktivitet – med hovedvekt på aldersgruppa 0-16 år*. Bufetat.

<http://www.bufetat.no/Documents/Bufetat.no/Program%20for%20foreldrerettledning/Temahefte/Barn%20og%20fysisk%20aktivitet.pdf> (29 sider)

Ommundsen, Y. (2000). Kan idrett og fysisk aktivitet fremme psykososial helse blant barn og ungdom? *Tidsskrift for den Norske Lægeforening*, 120(24),

	<p>3573-3577. http://tidsskriftet.no/article/226922 (5 sider)</p> <p>Ryan, R.M., Williams, G.C., Patric, H. and Deci, E.L. (2009). Self-determination theory and physical activity the dynamics of motivation in development and wellness. <i>Hellenic Journal of Psychology</i>, Vol 6 (2009)pp. 107-120 (14 sider) www.http://books.google.no/books?hl=no&lr=&id=G7fdOh0wqTOC&oi=fnd&pg=PA3&dq=self-determination+theory+and+physical+activity+the+dynamics+of+motivation+in+development+and+wellness&ots=nTJAiMT31A&sig=Fxo3wo07blXeQNeYTt3EoVB_igw&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false</p> <p>Sallis, J. F., Prochaska, J. J., & Taylor, W. C. (2000). A review of correlates of physical activity of children and adolescents. <i>Medicine & Science in Sports & Exercise</i>, 32(5), 963-975. http://www.edf.ufpr.br/mestrado/Referencias2006/AFS%20Sallis%20et%20al%202000.pdf (13 sider)</p>
--	--

Emnekode	MVFAH6100
Emnenavn	Barns lek og fysiske aktivitet i barnehagens ulike bevegelsesmiljø Barns leik og fysiske aktivitet i barnehagens ulike rørslemiljø Children's play and physical activity in Early Childhood Education and Care Institutions' different environments
Faglig nivå	Videreutdanning – master
Omfang	15 sp
Undervisningssemester	Vår
Undervisnings – og eksamensspråk	Norsk
Forkunnskapskrav	Se opptakskrav
Anbefalte forkunnskaper	Det anbefales at emnet MVFAH6000 Fysisk aktivitet og helse i barnehagen er bestått.
Emneinnhold	Emnet tar sikte på å gi innsikt i ulike perspektiver på det fysiske miljøets betydning og funksjon for barnehagens hverdagsliv, samt for barns opplevelse, lek og fysisk aktivitet. Det legges vekt på å involvere studentene i diskusjon og praktiske oppgaver rundt organisering og tilrettelegging av fysisk miljø i barnehagen. Studiet tar for seg perspektiver på hvordan pedagogisk arbeid må sees i sammenheng med planlegging, utforming og organisering av barnehagens fysiske miljø. Teori og forskning innenfor psykologiske og bygg/-landskapsfaglige emner vil utgjøre et viktig grunnlag for studentenes arbeid.
Forventet læringsutbytte	Studenten skal etter studiet ha kunnskap, ferdigheter og kompetanse innenfor faget som gjør at studenten:

	<ul style="list-style-type: none"> • kan med bakgrunn i ulike tilnæringer analysere og drøfte hvordan ulike typer fysisk miljø (ulike landskaper, natur, bygninger, ute- og innerom, innredning, møbler, utstyr, installasjoner og lekeapparater) er i samspill med barns lek og fysiske aktivitet • har inngående kunnskap om hvordan pedagogiske målsetninger i barnehagen kan støttes gjennom ulike utforminger av det fysiske miljøet • har god innsikt i teoretiske tilnæringer til hvordan barn opplever og tar i bruk rom og steder i sine omgivelser til lek og fysisk aktivitet • har utviklet et godt forskningsbasert teoretisk og praktisk grunnlag for organisering og fagdidaktisk tilrettelegging av fysisk miljø i barnehagen • har en grundig forståelse av barnehagens fysiske miljø som en sentral faktor i det pedagogiske arbeidet • har en analytisk og kritisk holdning til tilrettelegging av fysiske miljøer som møter alle barns behov 					
Arbeidsformer og læringsaktiviteter	Undervisningsform vil være en kombinasjon av forelesninger, seminarer, oppgaver, diskusjoner og praktisk undervisning.					
Obligatoriske arbeidskrav	Følgende arbeidskrav må være gjennomført og godkjent før man kan fremstille seg til eksamen: Gjennomføring av en analyse av en barnehages fysiske miljø med godkjent presentasjon og paper.					
Vurderingsordning	Vekting	Omfang/ varighet	Hjelpemidler	Karakter-skala	Sensur	Tid
Individuell skriftlig hjemmeeksamen	100 %	7 dager	Alle	A-F	Ekstern og intern	Vår
Emneansvarlig	Ellen Beate Hansen Sandseter					
Vektingsreduksjon	FYSAK-02 (15 sp)					
Læremidler/ Pensum	<u>Bøker:</u> Clark, A. (2010). <i>Transforming children's spaces: children's and adults' participation in designing learning environments</i> . London: Routledge. Del I og del II. (121 sider) Krogstad, A., Hansen, G.K., Høyland, K., Moser, T. (2012). <i>Rom for barnehage. Flerfaglige perspektiver på barnehagens fysiske miljø</i> , Fagbokforlaget: Bergen Kapittel 1, 3, 4, 6 og 7 (81 sider) Kapittel 1: Høyland, K. & Hansen, G. K. De fysiske omgivelsernes betydning for barnehagens kvalitet Kapittel 3: Fjørtoft, I. Barns lekebiotoper. Kapittel 4: Krogstad, A. Barns topologi – barns bruk av steder i retorisk og fenomenologisk perspektiv. Kapittel 6: Seland, M. Barnehagens nye rom sett i lys					

	<p>av diskurser om livslang læring.</p> <p>Kapittel 7: Moser, T. Barnehagens innerom som pedagogisk utviklingsprosjekt.</p> <p>Spencer, C. & Blades, M. (2006). <i>Children and their environments: learning, using and designing spaces</i>. Cambridge: Cambridge University Press. (minus del 3) (237 sider)</p> <p>Tovey, H. (2007). <i>Playing Outdoors. Spaces and places, risk and challenge</i>. Berkshire: Open University Press. (146 sider)</p> <p><u>Artikkelsamling/kompendie:</u></p> <p>Cullen, J. (1993). Preschool children's use and perceptions of outdoor play areas. <i>Early Child Development and Care</i>, 89, 45-56. (11 sider)</p> <p>Fiskum, T. A. (2004) Effekt av barnehagemiljø på motorisk og spatial kompetanse hos barn. En tverrsnittstudie av den motoriske og spatiale kompetansen hos barn i en friluftsbarnehage og barn i en tradisjonell barnehage. Masteroppgave, Høgskolen i Nord-Trøndelag, s. 6-26 (20 sider)</p> <p>Fjørtoft, I. (2004). Landscape as Playscape: The Effects of Natural Environments on Children's Play and Motor Development. <i>Children, Youth and Environments</i> 14(2), 21-44. (23 sider)</p> <p>Fjørtoft, I. and Gundersen, K,A. (2007). Promoting motor learning in young children through landscapes (Chapter 11). In: Liukkonen, J. et al. (eds): <i>Psychology for Physical Educators. Student in focus</i>. Human Kinetics Publishers. Champaign IL. (16 sider)</p> <p>Freeman, C. (1995). The changing nature of children's environmental experience: The shrinking realm of outdoor play. <i>International Journal of Environmental Education and Information</i>, 14(3), 259-280. (21 sider)</p> <p>Greenman, J. (2007). Places to Live: Important Dimensions in Child Care Settings. <i>Exchange: The Early Childhood Leaders' Magazine Since 1978</i>(178-), 21-24. (3 sider)</p> <p>Kjørholt, A. T. & Seland, M. (2011). The Kindergarten as a Bazaar: Freedom of Choice and Social Life Among Children. I: Kjørholt, A. T. & Qvortrup, J. (red.) <i>The Modern Child and the Flexible Labour Market. Early Childhood Education and Care</i> London: Palgrave Macmillan.(18 s.)</p> <p>Krogstad, A. (2013). Barns skaping av rom hos Olav H. Hauge. I Østern, A-L., Stavik-Karlsen, G., Angelo, E. (red.), <i>Kunstpædagogikk og kunnskapsutvikling</i>. Oslo: Universitetsforlaget (8 sider)</p> <p>Kyttä, M. (2004). The extent of children's independent</p>
--	---

	<p>mobility and the number of actualized affordances as criteria for child-friendly environments. <i>Journal of Environmental Psychology</i>(24), 179-198. (19 sider)</p> <p>Moser, T. & Martinsen, M. (2010). The outdoor environment in Norwegian kindergartens as pedagogical space for toddlers' play, learning and development. <i>European Early Childhood Education Research Journal</i>, 18(4), 457-471. (15 sider)</p> <p>Sandseter, E. (2009). Affordances for Risky Play in Preschool: The Importance of Features in the Play Environment. <i>Early Childhood Education Journal</i>, 36(5), 439-446. (7 sider)</p> <p>Sandseter, E.B.H. & Little, H. (2012). Rom for risikofylt lek i barnehagen – en komparativ studie av fysiske omgivers betydning for risikofylt lek i Australia og Norge. <i>FoU i Praksis 2011, Rapport fra konferanse om praksisrettet FoU i lærerutdanning</i>, Trondheim, 2011. (12 sider)</p> <p>Storli, R. (2012). Kategorisering av barns mangfoldige uttrykk i boltrelek og lekeslåsing i barnehagen. <i>FoU i praksis. Rapport fra konferanse om praksisrettet FoU i lærerutdanning.</i>, 445-457. (13 sider)</p> <p>Storli, R., & Hagen, T. L. (2010). Affordances in outdoor environments and children's physically active play in pre-school. <i>European Early Childhood Education Research Journal</i>, 18(4), 445-456. (11 sider)</p> <p><u>Nedlastbare artikler og publikasjoner:</u></p> <p>Barne- og familiedepartementet. (2000). <i>Barnehagens fysiske miljø: et temahefte om utforming av barnehagens inne- og uteområder</i>. Oslo: Barne- og familiedepartementet. http://www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no/asset/2212/1/2212_1.pdf (63 sider)</p> <p>Clements, R. (2004). An investigation of the status of outdoor play. <i>Contemporary Issues in Early Childhood</i>, 5(1), 68-80. http://www.imaginationplayground.com/images/content/2/9/2960/An-investigation-Of-The-Status-Of-Outdoor-Play.pdf (12 sider)</p> <p>Fjørtoft, I. (2001). The Natural Environment as a Playground for Children: The Impact of Outdoor Play Activities in Pre-Primary School Children. <i>Early Childhood Education Journal</i>, 29(2), 111-117. http://wayniac.s3.amazonaws.com/ResearchonNaturalPlayYards.pdf (8 sider)</p> <p>Hansen, G. K., Blakstad, S. H., Knudsen, W. (2009). USEtool. Evaluering av brukskvalitet. Metodehåndbok.</p>
--	--

	<p>Trondheim: NTNU, SINTEF: http://www.metamorfose.ntnu.no/Dokumenter/USEtool (33 sider)</p> <p>Heft, H. (1988). Affordances of children's environments: A functional approach to environmental description. <i>Children's Environments Quarterly</i>, 5(3), 29-37. http://personal.denison.edu/~heft/Harry_Heft/Selected_Publications_files/Affordances_of_children's_ents.pdf (8 sider)</p> <p>Mårtensson, F. (2004). <i>Landskapet i leken: en studie av utenomhuslek på førskolegården</i>. Doktoravhandling, Swedish University of Agricultural Sciences, Alnarp. http://pub.epsilon.slu.se/803/1/Fredrika20050405.pdf (150 sider)</p> <p>Wyver, S., Tranter, P., Naughton, G., Bundy, A., Ragen, J. & Sandseter, E. B. H. (2010). <i>Safe outdoor play for young children: Paradoxes and consequences</i>. Conference paper (refereed), AARE 2010 International Education Research Conference, University of Melbourne, Australia, November 29, 2010 – December 2, 2010. http://www.aare.edu.au/10pap/2071WyverBundyNaughtonTranterSandseterRagen.pdf (9 sider)</p> <p><u>Støttelitteratur (ikke pensum, men tips til videre lesing):</u></p> <p>Bilton, H., & James, K. (2005). <i>Learning outdoors: improving the quality of young children's play outdoors</i>. London: David Fulton.</p> <p>Brodin, J., & Lindstrand, P. (2006). Interaction in outdoor play environments - Gender, culture and learning <i>Research Report no. 47</i>. Stockholm: Stockholm Institute of Education. http://www.buv.su.se/content/1/c6/09/64/59/TKH_47.pdf</p> <p>Clark, Alison and Moss, Peter (2005). <i>Spaces to play: More listening to young children using the Mosaic approach</i>. London, UK: National Children's Bureau.</p> <p>Doherty, J., & Bailey, R. (2002). <i>Supporting physical development and physical education in the early years</i>. Buckingham: Open University Press.</p> <p>Gulbrandsen, Å., Pettersvold, M., Moser, T., & Vintervold, A.-L. (2006). Det var en gang et sykehus- eller Kommer det an på størrelsen? Evaluering av oppstarten av barnehagen Sophies Hage. <i>HiVe-skriftserie</i> (pp. 46, [23] s.). Tønsberg: Høgskolen i Vestfold. http://www-bib.hive.no/tekster/hveskrift/rapport/2006-02/rapp02_06.pdf</p> <p>Stine, S. (1997). <i>Landscapes for learning: Creating outdoor environments for children and youth</i>. New York:</p>
--	--

	<p>Wiley.</p> <p>Thorbergsen, E. (2007). <i>Barnehagens rom: - nye muligheter</i>. Oslo: Pedagogisk Forum.</p> <p>Vilien, K., Frandsen, M., & Krieger, T. (2007). <i>Pædagogik kan ses: om sammenhængen mellem pædagogik og indretning i daginstitutionen</i>. Fredrikshavn: Dafolo</p> <p>Wilhelm, H. (2010). Barnehagens hus - om bygg og arkitektur. I Ø. Kvello (Ed.), <i>Målsettinger, føringer og rammer for barnehagen</i> (pp. 136-156). Oslo: Gyldendal Akademisk.</p>
--	---